Wychodzi raz w tygodniu.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

ROK XX

Kraków, dnia 18 września 1937

Numer 33.

PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ

Orzecznictwo sądowe w sprawie długów dolarowych

Wedle art. 8 rozporządzenia o wierzytelnościach w walutach zagranicznych, rozporządzenie to nie narusza zawartych przed jego wejściem w życie układów, dotyczących uregulowania wierzytelności wyrażonych w walutach zagranicznych. Przez „u k ł a d y" nie można rozumieć wszelkich umów, zawierających warunki spłaty długu w walucie zagranicznej, lecz jedynie takie umowy, które mają za p r z e d m i o t o k r e ś l e n i e („u r e g u l o w a n i e") s p o s o b u s p ł a t y już przedtem powstałych wierzytelności w walutach zagranicznych. (Orz. S. N. 16. VII. 1936 C. I. 627/36).

-o-

Skoro w umowie z Kasą Oszczędności zastrzeżono, że wypłata wkładki ulokowanej na książeczkę wkładkową Kasy w walucie dolarowej ma nastąpić według oznaczonego kursu z dnia wypłaty, to umowa ta obowiązuje i jest ważną (ma ona charakter umowy pożyczki z kombinacją kontraktu losowego) i właściciel wkładki **nie może domagać się od Kasy zapłaty różnicy spowodowanej spadkiem kursu dolara w dniu wypłaty**, jeżeli otrzymał wypłatę w złotych wedle kursu z dnia wypłaty. (Orz. S. N. 8. I. 1937 C. II. 2288/36 Prz. Sąd. 1937, poz. 288).

-o-

W umowie pożyczkowej dotyczącej dolarów zastrzeżono, że dłużnicy mają zwrócić dłużną pretensję 6.500 dol. amerykańskich w tej samej wartości, w jakiej została udzielona, tj. w stosunku dolara do czystego złota, mianowicie przyjmując, że wartość jednego dolara am. równa się wartości półtora grama czystego złota, zaś gram czystego złota równa się 59.244 zł. tak, aby na wypadek dewaluacji dolara wierzycielka na żadną nie była narażoną szkodę, Sąd Najwyższy uznał, że jest to zastrzeżenie płatności wierzytelności dolarowych według równowartości złota w dolarze Stanów Zjedn. Am. Półn., podlega zatem ocenie według ustaw tego kraju, w którego walucie wyrażona jest wierzytelność, ponieważ zaś według prawa amerykańskiego tego rodzaju zastrzeżenie zapłaty długu według relacji kurs. czystego złota uznane zostało za nieważne (uchwała publ. Kongresu Nr. 10—73 H. J. Res. 192) przeto **takie zastrzeżenie nie wiąże dłużników w myśl art. 4 ustęp 1 rozp. o wierzytelnościach w walutach zagranicznych.** (Orz. S. N. 4. V. 1936, C. II. 41/36. S.Okr. Kraków I. Ca 1930/35).

-o-

Jeżeli dłużnik pobrał tytułem pożyczki pewną kwotę **częścią w dolarach, a częścią w złotych** i zobowiązał się pożyczkę tę ustaloną na pewną ilość dolarów zwrócić do pewnego terminu wg. kursu dolara złotego z daty wypłacenia sumy pożyczkowej (1 dolar = 8.89 zł.) i na **zabezpieczenie** tego zobowiązania wręczył wierzycielowi **weksel in blanco**, ale pożyczki w umówionym terminie nie zwrócił, to wypełnienie przez wierzyciela weksla tego na sumę w złotych, stanowią **równowartość dolarowej sumy pożyczkowej** wg. kursu dolara złotego z daty zaciągnięcia pożyczki, nie jest niezgodne z wolą stron. **Przepisy dekretu walutowego z r. 1934 nie mogą być stosowane** w wypadku, gdy ani w chwili wypełnienia weksla w wypadku wyżej przytoczonym, ani w chwili wydania wekslowego nakazu zapłaty, ani nawet w chwili wydania wyroku I instancji, przepisy te jeszcze nie obowiązywały. (Orz. S. N. 17. III. 1936, C. II. 2724/35 Prz. Pr. 1936, poz. 310 i glossa tamże odnośnie do stanu wedle prawa wekslowego w obecnym brzmieniu).

-o-

Na podstawie ugody zawartej **przed wejściem w życie dekretu walutowego**, a zawierającej zobowiązanie

Ciąg dalszy na str. 11-tej.

PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ.

Rok XX | **Kraków, dnia 18 września 1937** | **Nr. 33.**

Cena abonamentu:
Abonament kwartalny 4 zł
" półroczny 8 zł
" roczny 16 zł
Prenumeratę i ogłoszenia przyjmują wszystkie biura dzienników i ogłoszeń

Godziny urzędowe Redakcji od 6 do 7 wiecz. Rękopisów Redakcja nie zwraca.
Redakcja i administr. Kraków, Grodzka 40. Telefon Nr. 132-67
Konto P. K. O. Nr. 400.342.

Ogłoszenia:
Wiersz milim. 1 szp. na okładce 40 groszy
Wiersz milim. 1 szp. na 1 str. okładki 60 groszy
Wiersz milim. 1 szp. w tekście 60 groszy
Cała strona okładki Zł 200 Pół strony okładki Zł 100
Ćwierć strony Zł 50 Ósma strony Zł 25
Cała strona w tekście Zł 450, Pół strony Zł 230
Ćwierć strony Zł 120 Jedna ósma strony Zł 60

Echa tygodnia.

Przedstawimy poniżej życie człowieka w Polsce. Będzie to ilustracja złożona z samych nagich cyfr, zaczerpniętych z nieocenionego „Małego rocznika Statystycznego".

Człowiek rodzi się w Polsce. Rodzi go kobieta niezwykle płodna. Tak płodnych kobiet, jak w Polsce, prawieże nie ma w Europie, za wyjątkiem Bułgarji, która ma kobiety płodniejsze. Odnośne cyfry przedstawiają się następująco.

Saksonia	3,8
Niemcy	5,2
Anglia z Walią	5,6
Szwecja	5,7
Francja	6,7
Holandia	8,7
Węgry	8,8
Włochy	9,5
Polska	10,9
Bułgaria	13,8

Miejsce zamieszkania człowieka w Polsce jest ogromnie ciasne. Bierzemy Warszawę, mimo, że jest w Polsce wiele miast, w których warunki mieszkaniowe ludności są znacznie gorsze. Przeciętna liczba osób na 1 izbę wynosi w:

Londynie	0,89
Berlinie	1,01
Kopenhadze	1,01
Oslo	1,10
Sztokholmie	1,12
Tallinie	1,29
Rzymie	1,33
Pradze	1,44
Helsinkach	1,49
Rydze	1,61
Warszawie	2,06

Jak jada człowiek w Polsce?

Pszenica:

Francja	247 kg.
Hiszpania	195 „
Belgia	193 „
Włochy	186 „
Węgry	184 „
Anglia	158 „
Szwecja	136 „
Jugosławia	132 „
Niemcy	81 „
Polska	48 „

Żyta, którym na zachodzie karmią zwierzęta, spożywa Polak w rekordowej ilości w porównaniu z mieszkańcami wszystkich krajów europejskich. Podobnie i ziemniaków. Weźmy dwie krańcowe cyfry: ziemniaków spożywa mieszkaniec Polski 768 kg. rocznie, zaś Anglik 125 kg., żyta spożywa Polak 159 kg., Włoch 4 kg. Natomiast cukru spożywa Polska zaledwie 8,9 kg. rocznie na 1 mieszkańca t. j. najmniej za wyjątkiem Włoch i Rosji Sowieckiej, gdy Dania spożywa 50,4 kg., Anglia 49,3, Stany Zjednoczone 45,1 kg. i t. d.

W takich warunkach odżywiania się i mieszkania trudno o pomyślny stan zdrowotny. Najgroźniejszą chorobą człowieka w Polsce jest gruźlica. W całej Europie nie umiera tylu ludzi (w stosunku procentowym) co w Polsce. Popatrzmy na tablice statystyczne:

Na gruźlicę umiera (na 10 tysięcy mieszkańców):

w Holandii	*4,5*
w Niemczech	*6,3*
w Belgii	*6,4*
w Anglii	*6,8*
w Włoszech	*7,7*
w Szwecji	*9,4*
w Francji	*11,9*
w Austrii	*13,0*
w Czechosłowacji	*13,2*
na Węgrzech	*16,4*
w Polsce	*17,6*

Ale nie tylko w porównaniu z innymi krajami europejskimi przypada w Polsce najwięcej zgonów na gruźlicę. Gruźlica pożera u nas także najwięcej ofiar w porównaniu ze wszystkimi innymi chorobami. Oto statystyka:

Samobójstwo	*0,9*
Śmierć gwałtowna	*3,2*
Rak i inne nowotwory	*4,6*
Choroby serca	*8,3*
Choroby nagminne	*14,2*
Zapalenie płuc	*15,5*
Gruźlica narządów oddechowych	*17,6*

Chorych trzeba leczyć. Wydawałoby się, że skoro mamy tak wielki procent chorych w porównaniu z innymi krajami, to powinniśmy mieć i odpowiednio wyższą liczbę lekarzy. Tymczasem cyfry świadczą o czymś wręcz przeciwnym. Na 10 tysięcy mieszkańców przypada lekarzy:

w Japonii	*10,5*
na Węgrzeuh	*10,3*
we Włoszech	*8,4*
w Szwajcarii	*8,3*
w Belgii	*7,4*
w Danii	*7,3*
w Niemczech	*7,2*
w Norwegii	*7,2*
w Holandii	*6,9*
w Czechosłowacji	*6,4*
we Francji	*6,1*
w Rosji Sowieckiej	*5,0*
w Bułgarji	*4,4*
w Szwecji	*4,2*
w Polsce	*3,7*

Poza Polską tylko dwa kraje mają mniejszy odsetek lekarzy, a mianowicie: Jugosławia i Finlandia. Cyfry te uważamy za pierwszorzędny materiał propagandowy dla wszystkich poprzednich i następnych ministrów oświaty i dla pp. dziekanów fakultetów medycznych, którzy robią co mogą dla uniemożliwienia młodzieży żydowskiej poświęcenia się studiom lekarskim.

Wreszcie chorego obywatela nie ma gdzie leczyć. Na 10 tysięcy mieszkańców przypada łóżek szpitalnych:

w Kanadzie	*92,6*
w Niemczech	*92,3*
w Australii	*83,0*
w Norwegii	*82,4*
w Austrii	*77,8*
w Danii	*63,4*
na Łotwie	*60,9*
w Czechosłowacji	*50,8*
na Węgrzech	*49,9*
w Rosji	*28,0*
w Polsce	*20,9*

Zostawiliśmy w tyle tylko Grecję, Jugosławię, Bułgarię i Litwę.

Uważamy, że wstrząsające te cyfry nie wymagają żadnych bliższych komentarzy.

Walka z anonimami

Wicepremier Kwiatkowski zabrania urzędnikom wytaczania procesów sądowych.

W związku z zakończonym ostatnio procesem o zniesławienie szeregu wyższych urzędników Ministerstwa Skarbu, wicepremier Kwiatkowski wystosował do izb i urzędów skarbowych okólnik, poruszający wiele zagadnień, mogących zainteresować opinię publiczną.

Min. Kwiatkowski stwierdza, że proces wyższych urzędników ministerstwa skarbu, zniesławionych przez grono oskarżonych zakończył się ich rehabilitacją, o oskarżeni wynieśli najwyższy wymiar kary przewidzianej przez ustawę. Stwierdzając powyższe,

MIN. KWIATKOWSKI ZABRANIA NA PRZYSZŁOŚĆ URZĘDNIKOM WYTACZANIA PROCESÓW SĄDOWYCH,

przy czym z wielkim naciskiem podkreśla, że pod tym względem żadnych nie dopuści wyjątków, a w stosunku do tych. którzy tego zarządzenia nie uszanują ,zastosuje odpowiednie środki dyscypliny służbowej.

Okólnik min. Kwiatkowskiego wyzyskuje tło przebiegu procesu, aby jeszcze raz uprzytomnić urzędnikom skarbowym konieczność tępienia nadużyć. Okólnik zwraca uwagę, że przewód sądowy ujawnił niewłaściwości postępowania administracji skarbowej. Bardzo silny nacisk kładzie minister na konieczność ścisłego zachowania tajemnicy służbowej przez urzędników. — W rozmowach prywatnych należy stanowczo unikać wszelkich informacji o stanie i toku spraw, będących w załatwianiu, albowiem ludzie niepowołani, a często niesumienni wykorzystują tego rodzaju informacje dla celów korzyści osobistej, wywołując niesłuszną opinię i podejrzenia co do rozmiarów przestępczości wśród urzędników skarbowych.

Min. Kwiatkowski przypomina dalej, że w interesie moralności publicznej leży sumienne i rzetelne wykonywanie obowiązków przez urzędników skarbowych i ścisłe przestrzeganie tajemnicy służbowej, urzędnik, który widzi nieprawidłowości urzędowania, powinien donieść o tym właściwej władzy. Ci natomiast, którzy w takich doniesieniach podają wiadomości i fakty nieprawdziwe, będą ścigani przez właściwe władze państwowe.

Z uwagi na groźne zjawisko napływania w ostatnich czasach coraz liczniejszych doniesień anonimowych, których tematem jest działalność urzędników skarbowych, zaleca okólnik ministra skarbu,

ABY DONIESIENIA ANONIMOWE BYŁY W INTERESIE MORALNOŚCI PUBLICZNEJ ZNISZCZONE BEZ ROZPATRYWANIA.

Minister zwraca uwagę, że ocena i prawo krytyki metod polskiej polityki skarbowej musi być pozostawione tym czynnikom w ministerstwie skarbu, które są za tę politykę odpowiedzialne, Jest to wyraźna aluzja do licznych prób pociągania przez niepowołanych krytyków na niższych szczeblach urzędniczych rozmaitych posunięć w polityce skarbowej pod rubrykę przestępstw wobec skarbu państwa.

Min. Kwiatkowski kładzie w końcu szczególny

nacisk na ścisle przestrzeganie przez urzędników skarbowych przepisów i sumienne wykonywanie obowiązków, albowiem tylko taka działalność urzędników administracji skarbowej może być rękojmią zaufania opinii publicznej do administracji państwowej. Zaufanie to stanowi jeden z ważniejszych czynników moralnych w życiu publicznym państwa.

ZWOLNIENIA OSÓB ZAJMUJĄCYCH SIĘ SPRZEDAŻĄ ZNACZKÓW POCZTOWYCH OD OBOWIĄZKU OPŁACANIA PODATKU PRZEMYSŁOWEGO.

Ministerstwo Skarbu na podstawie postanowień art. 39 ustawy o państwowym podatku przemysłowym zwolniło osoby nie posiadające zakładów handlowych ani przemysłowych, a zajmujące się sprzedażą znaczków pocztowych od obowiązku opłacania z tego tytułu państwowego podatku przemysłowego, zarówno w postaci świadectwa przemysłowego jak i podatku od obrotu. Ulga powyższa przysługuje z urzędu (bez składania indywidualnych podań) i obowiązuje poczynając od dnia 1 stycznia 1937 r.

Samorząd Przemysłowo-Handlowy w sprawie świadectw przemysłowych.

Z okazji otwarcia Targów Lwowskich odbyło się posiedzenie Związku Izb P.-H., na którym ponownie została przedyskutowana sprawa reformy świadectw przemysłowych.

Jak wiadomo, Związek Izb P.-H. poświęcał tej sprawie od kilku lat baczną uwagę, nie wysuwał jednak ostatecznie skrystalizowanych wniosków. Wszystkie izby przemysłowo - handlowe były zgodne co do tego, żeby wnieść świadectwa przemysłowe; jedynie Izba Przemysłowo - Handlowa w Sosnowcu reprezentowała i reprezentuje nadal pogląd, że świadectwa przemysłowe jako odrębne obciążenie podatkowe należy w dalszym ciągu utrzymać. Izba Sosnowiecka uważa, że opłata na świadectwa przemysłowe uiszczana z góry za cały rok jest dla szeregu płatników jedynym obciążeniem podatkowym (przemysł i handel anonimowy).

Związek Izb P.-H. nie wystąpił dotąd z konkretnym wnioskiem w sprawie reformy świadectw przemysłowych z tego powodu, że nie ma danych statystycznych, które pozwoliłyby obliczyć, ile wynosiłby tzw. ekwiwalent za świadectwa przemysłowe, bez którego Ministerstwo Skarbu nie przeprowadzi reformy. Chodzi tu o zapełnienie luki we wpływach nie tylko skarbu państwa, lecz także samorządu terytorialnego i gospodarczego oraz szkolnictwa zawodowego. Brak cyfr statystycznych powoduje pewien lęk świata gospodarczego przed reformą świadectw przemysłowych, gdyż istnieje obawa, że Ministerstwo Skarbu przeprowadzając reformę, w niektórych wypadkach powiększy ciężar podatkowy w stosunku do dotychczasowego. Stąd też Związek Izb P.-H. wypowiadając się na zjeździe lwowskim za zupełnym zniesieniem świadectw przemysłowych i zastanawiając się nad sprawą ekwiwalentu postanowił nie precyzować swojego stanowiska co do cyfrowego obciążenia świata gospodarczego, a ujął swoje postulaty jedynie w formie ogólnej. Obliczenia statystyczne

bowiem doprowadzone są tylko do roku 1928, a więc dla obliczeń obecnych zupenie nieprzydatne.

Związek Izb P.-H. z całym naciskiem domaga się zniesienia świadectw przemysłowych, a jako ekwiwalent proponuje podwyższenie podatku obrotowego z tym, że należność płatna byłaby w terminach takich samych jak dotychczas — czyli, że odrębna opłata na świadectwa przemysłowe winna zupełnie zniknąć. Podwyższenie podatku obrotowego miałoby obowiązywać tak dla handlu jak i dla przemysłu, z tym jednak, że podwyżka dla przemysłu winna być mniejsza, z uwagi na to, że przedsiębiorstwa przemysowe, a zwłaszcza większe, wskutek skomasowania stawki podatku obrotowego płacą obecnie więcej, aniżeli przed 1. 1. 1936 r.

Związek Izb P.-H. stojąc na stanowisku, że przy reformie świadectw przemysłowych nie może być mowy o wzroście obciążenia podatkowego, uchwalił, by dla dużych przedsiębiorstw przemysłowych ograniczyć sumę ekwiwalentu na świadectwa przemysłowe do kwoty równającej się maksymalnym opłatom za dotychczasowe świadectwa przemysłowe. Niewątpliwie stanowisko to jest konsekwencją zasady niestwarzania nowych obciążeń to zagadnienie łączy się ściśle z kwestią rewizji stawek podatku obrotowego, w szczególności dużych przedsiębiorstw przemysłowych. Zagadnienie to jest również przedmiotem prac Związku Izb P.-H.

Ulgi dla domów nowowybudowanych.

Zbliża się koniec okresu budowlanego, pokaźna liczba domów powstała w ciągu lata, przypominamy więc jakie formalności muszą być załatwione aby właściciele nowowzniesionych domów otrzymali przyznane im ustawą ulgi z tytułu wzniesienia nowej budowli.

Dla gotowych budowli, poza zwolnieniem od opłat stemplowych pierwszej transakcji, przyznawane są na terenie miast następujące ulgi:

1. Zwolnienie na lat 15 nowowzniesionej budowli (bez różnicy przeznaczenia) od państwowego podatku od nieruchomości łącznie z dodatkiem samorządowym.

Dla uzyskania tej ulgi, należy wnieść odpowiednio udokumentowane podanie w terminie dni 60 od daty rozpoczęcia chociażby tylko częściowo użytkowania do tego urzędu skarbowego na którego terenie budynek jest położony.

2. Ulgi w podatku lokalowym na przeciąg 15 lat (jeżli dom wybudowany po 1. I. 1929 r., przedtem przysługiwała ulga tylko w ciągu 10 lat) przyznaje urząd skarbowy na podstawie dokumentów złożonych w sprawie podatku od nieruchomości.

3. Ulgi przedmiotowe w podatku dochodowym, polegające na zwolnieniu dochodów płynących z nowowybudowanego domu m i e s z k a l n e g o w ciągu 15 lat od daty w y k o ń c z e n i a. (Do dnia 1. IV. 1933 r. na lat 10).

Dla uzyskania tej ulgi należy złożyć umotywowane podanie do tego urzędu skarbowego, na którego terenie właściciel domu nowowzniesionego mieszkał w dniu 15 grudnia roku wykończenia domu i to przed uprawomocnieniem się wymiaru podatku dochodowego za ten rok operacyjny, w którym dom został wykończony.

4. Ulgi podmiotowe, polegające na zwolnieniu od podatku dochodowego dochodów zużytych na budowę domu mieszkalnego. Te ulgi również są przyznawane na podstawie podań, popartych odnośnymi dokumentami i złożonymi w przepisanych terminach.

Wszystkie formalności i terminy związane z uzyskaniem ulg podatkowych z tytułu wzniesienia nowej budowli, omawia dokładnie Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 7 czerwca 1934 r. (Dziennik Ustaw R. P. Nr. 55 poz. 494 z 1934 r.) wydane w wykonaniu ustawy z dnia 24. III 1933 r. o ulgach dla nowowznoszonych budowli (Dz. U. Nr. 22 p. 173).

W § 18 tego rozporządzenia wskazane są ustawy i rozporządzenia poprzednio obowiązujące.

Każdy kto buduje nowy dom i pragnie skorzystać z omawianych ulg powinien szczegółowo zapoznać się z przytoczonym wyżej rozporządzeniem ministra skarbu.

Niezłożenie podań w odpowiednich terminach lub brak potrzebnych dowodów powoduje straty dla osoby zainteresowanej i przysparza zbędnych prac urzędowi skarbowemu.

W SPRAWIE PODWYŻSZANIA WARTOŚCI NA POZWOLENIACH PRZYWOZU.

Izby Przemysłowo-Handlowe dokonywują podwyższania wartości zasadniczo na takich pozwoleniach przywozu, które wydawane są z kontyngentu ilościowego. Podwyższania wartości na pozwoleniach wydanych z kontyngentu wartościowego dokonywuje tylko Cenralna Komisja Przywozowa w wypadkach wyjątkowych t. j. takich, które uzna za słuszne.

Zasadniczo nie jest wogóle dokonywane podwyższenie wartości w wypadkach podwyższenia gatunku towaru, na który zostało wydane pozwolenie na przywóz.

Np. ktoś otrzymał pozwolenie przywozu na 50 kg. towaru wartości Zł. 500.—; sprowadził 15 kg. wartości Zł. 550.— podwyższenia wartości nie otrzyma.

Kronika.

2 ORZECZNICTWA W SPRAWIE POJĘCIA HANDLU „DETALICZNEGO"

Sprzedaż „wyłącznie spożywcom".

1) Wyrażenie ustawy o podatku przemysłowym „wyłącznie spożywco" nie oznacza, że prowadzący drobną sprzedaż musi legitymować klienta w obawie, czy nie jest on drobnym kupcem, a fakt przypadkowego kupna towaru przez kupca sam przez się nie stanowi podstawy do przeniesienia drobnego handlu do wyższej kategorji.

2) Okoliczność, że towar w przedsiębiorstwie sprzedaje się również szewcom, sama przez się jest bez znaczenia, zwłaszcza, że pod pojęciem drobnych kupców, prowadzących handel towarowy, ustawa nie rozumie drobnych przemysłowców traktując ich raczej jako spożywców.

(Wyrok Izby Karnej (s. 3) SN. z 12 listopada 1935 3. K. 1252/35) (O. S. N. Nr. 9. 1905) .

* * *

Handel, przeznaczony do zaspokojenia potrzeb jedynie konsumenta i ze względu na ilość posiadanego towaru nastawiony na sprzedaż drobną, nie staje się detalicznych przez to, że wśród klienteli danego zakładu znajdzie się drobny kupiec lub drobny przemysłowiec, czy rzemieślnik, który zakupi towar lub przybory nie w celu odsprzedaży, lecz w celu wytwarzania wyrobów swego warsztatu.

Wyrok Izby Karnej (s. 3) SN z 22 października 1935 3 K. 1081/35 (O. S. N. Nr. 9. 1910).

W SPRAWIE WŁAŚCIWEGO STEMPLOWANIA FAKTUR.

Głośną była pod koniec r. 1935 sprawa rewizji w przedsiębiorstwach handlowych i przemysłowych dla stwierdzenia przekroczeń w dziedzinie opłat stemplowych. Chodziło o to, że urzędy, opierając się na wyroku N. T. A. z 10. IV. 1935/L. rej. 8027/32 — stanęły — zgodnie z tym wyrokiem na stanowisku, — że ci kupcy i przemysłowcy, którzy wydając oryginały faktur wychodzących z ksiąg grzbietowch tj. oprawionych, obowiązani byli opłatę stemplową uiszczać we formie nalepienia stempli na kopjach a nie na oryginałach faktur. W związku z tym szereg kupców i przemysłowców, u których rewizje zastały kopie faktur oprawione został ukarany niezmiernie dotkliwie, gdyż nałożony na nich został obowiązek ponownego uiszczenia przypadających zasadniczych opłat stemplowych jakoteż 25-krotnej podwyżki. Dodajemy, że przypadające kwoty były niezmiernie wysokie, gdyż dodatkowa opłata tyczyła się 5-ciu lat wstecz.

Jakkolwiek obecnie (od 15. I. 1936) nie ma już obowiązku stemplowania rachunków, mimo to niektóre urzędy opłat stemplowych uważają za właściwe i celowe ściganie rewizjami i grzywnami tych „przestępców", którzy nie przewidując z góry ukazania się tak rygorystycznego wyroku N. T. A. dopuścili się nieświadomie przekroczenia skarbowego.

Zwracamy więc uwagę, że Władze skarbowe mają prawo dokonywania takich rewizji, celem poszukiwania faktur o których mowa za 5 lat wstecz i faktycznie w ostatnich dniach rewizje takie bywają przeprowadzane.

Sprawy celne.

Clenie tkanin z włókna niejednolitego: W okólniku z dnia 6. 4. 1937 r. L. D. IV. 6079/2/37 Ministerstwo Skarbu wyjaśniło jak należy clić tkaniny wykonane z przędzy, stanowiącej mieszankę różnych włókien. Ostatnio w nawiązaniu do tego okólnika Min. Skarbu, okólnikiem z dnia 5. 7. 1937 r. L. D. IV. 16786/2/37 wyjaśniło, że jeżeli tkanina jest wykonana z przędzy, zawierającej w zasadzie włókno jednolite, lecz przędza ta zawiera również obcych włókien do 1 proc., to w takiej ilości włókna obce nie wpływają na taryfikację tych tkanin.

O USPRAWNIENIE DZIAŁALNOŚCI KOLEI PAŃSTWOWEJ.

Nasza obsługa kolejowa na ogół funkcjonuje sprawnie. Jeden jest jednak odcinek na terenie Krakowa, który wykazuje niesłychane zacofanie, brak przystosowania do potrzeb chwili, na skutek którego cierpi zarówno klijentela Kolei Państwowej jakoteż sama Kolej.

Chodzi o sprawę nadawania **przesyłek ekspresowych** (bagażowych) na Dworcu Zachodnim w Krakowie. Utarł się zwyczaj, że kupiectwo ekspediuje towary listami ekspresowymi za pośrednictwem Kolei. Mimo, iż od dłuższego czasu wzmagają się te pozycje, miarodajne czynniki lokalne nie przedsięwzięły żadnych kroków w kierunku zracjonalizowania pracy i przyspieszenia trybu załatwienia. Świadczy o tym niesłychany tłok interesantów, jaki codziennie obserwować można przy kasie bagażowej, gdzie interesenci wyczekują swej kolejki po kilka godzin (6—8), przez co przesyłka nie nadąża do właściwego pociągu i nadchodzi do miejsca przeznaczenia ze znacznym opóźnieniem.

Dla przykładu: Przesyłka nadana do poznańskiego o 5-tej wiecz. nie nadąża do załadunku do pociągu odchodzącego z Krakowa o 22-giej tak, że odchodzi dopiero w następnym dniu o godzinie 11-tej przedpoł.

Normalnie ma każdy kupiec więcej niż jedną paczkę do załatwienia, tak, że podwójnie traci czas tj. raz przy wyczekiwaniu kolejki dla zważenia towaru, a drugi raz przy wystawianiu pokwitowania przez kasjera. — Jeżeli wziąć pod uwagę, że poważniejsza firma ma przeciętnie 20 pozycji, a wystawianie poszczególnego recepisu — łącznie z wyszukaniem odn. taryfy wynosi minimum 1 minutę od każdego recepisu, to łatwo obliczyć można, że interesent czekać musi 20—30 minut na samo załatwienie formalności przez kasjera.

Zwracamy się więc do P. T. Dyrekcji Kolei z prośbą, by zechciała zwrócić uwagę na ten niezmiernie ważny odcinek kolejowy i zaradziła złu przez wprowadzenie zamiast jednej kasy i jednej wagi, **conajmniej 3-ch kas i wag,** co niezawodnie przyczyni się do wzmożenia obrotów i w krótkim czasie zamortyzuje ten wydatek. Wskazujemy na przykład Katowic, gdzie mimo istnienia znacznie mniejszych ilości kupców-hurtowników, Dyrekcja Kolejowa utrzymuje dla tych celów 2 kasy, podczas gdy Kraków o znacznie większym zasięgu hurtowego kupiectwa, dotychczas posiada tylko jedną wagę i kasę.

W związku z tym pragniemy podnieść jeszcze jedną sprawę wymagającą usprawnienia. Chodzi nam **o wystawianie recepisów przez kasjera.** Dawno już Poczta wprowadziła tzw. „książki recepisowe", do których interesent sam wszystkie pozycje wpisuje. To samo należałoby wprowadzić i w obrocie kolejowym. Przez zaprowadzenie bowiem takich książek recepisowych oszczędziłoby się niezmiernie dużo czasu, gdyż interesent wypełniłby sam wszystkie rubryki a kasjer ograniczyłby swoją czynność jedynie do wpisania numeru bież wagi i taryfy.

* * *

Izby Przemysłowo-Handlowe zamierzają wystąpić do Ministerstwa Komunikacji o usunięcie niedomagań przewozowych i przystosowania kolei do zwiększonego ruchu kolejowego. W związku z powyższym prosimy o nadesłanie **do Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców, Kraków, Grodzka 40.,** uwag, odnośnie braku wagonów, urządzeń ładunkowych na stacjach, małej szybkości przewozów i t. p.

Wnioski te bowiem posłużą do opracowania memoriału w przedmiotowej sprawie.

* * *

Izby Przemysłowo-Handlowe zamierzają w najbliż-

szym czasie wystąpić w sprawie rewizji ordynacji pocztowej.

W związku z tym prosimy o nadesłanie ewentualnych uwag i wniosków do **Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców, Kraków, Grodzka 40,** celem przedłożenia ich tut. Izbie Przemysłowo-Handlowej.

Ważne dla kupców branży galanteryjnej.

OBOWIĄZEK NOSZENIA TARCZ PRZEZ MŁODZIEŻ SZKOLNĄ NADAL UTRZYMANY.

W związku z projektowanym zniesieniem obowiązku noszenia przez młodzież szkolną tarcz z numerem szkoły na rękawie ubioru szkolnego, zawiadomiło Ministerstwo, **iż projekt zniesienia tego obowiązku został zaniechany,** wobec czego zainteresowane przedsiębiorstwa przemysłowo-handlowe mogą **nie wstrzymywać się od produkowania** wzgl. posiadania na składzie większych ilości tych tarcz.

ZE STOWARZYSZENIA KUPCÓW I PRZEMYSŁOWCÓW W TARNOWIE.

W niedzielę 29 sierpnia br. odbyła się w nowym lokalu Stowarzyszenia Kupców i Przemysłowców w Tarnowie, przy ul. Goldhamera 5, uroczystość otwarcia tegoż przy udziale licznych rzesz zgromadzonego kupiectwa, delegatów Związku Stowarzyszeń Kupieckich w Krakowie w osobach pp prezesa Związku Stowarzyszeń Kupieckich Małopolski Zachodniej w Krakowie, S. Schechtera i radcy Fromowicza oraz delegatów miejscowych instytucyj społecznych i zawodowych.

Uroczystość po przywitaniu delegatów, zagaił senior tut. kupiectwa zasłużony długoletni jego orędownik prezes p. Józef Heuman, po czym przemawiali delegaci pp. prezes S. Schechter, radca Fromowicz, imieniem szkół Safa Berura dr. W. Schenkel. Wszyscy mówcy w swych pięknych i treściwych przemówieniach wskazywali na konieczność intenzywnego zwarcia szeregów kupieckich w ramach organizacyjnych i na nieodpartą potrzebę zorganizowania się całego tarnowskiego kupiectwa w sekcje branżowe, celem skuteczniejszej obrony interesów kupiectwa. Mówcy życzyli Stowarzyszeniu dużo hartu i wytrwałości na trudnym posterunku zawodowym w realizowaniu wziętej na siebie misji społeczno-zawodowej, która może wydać tylko pełny plon przy wszechstronnym poparciu i współdziałaniu wszystkich tutejszych sfer kupiecko-przemysłowych.

STEMPLOWANIE ZAPALNICZEK PRZYWOŻONYCH Z ZAGRANICY.

Okólnikiem L. D. III. 12107/4/37 Ministerstwo Skarbu zarządziło, aby do dn. 30 września włącznie br. kasy urzędów skarbowych bez przeszkód stemplowały na podstawie przedłożonych kwitów również zapalniczki, za które opłata została już pobrana za właściwym pokwitowaniem, czy to przez Urząd Celny, o ile chodzi o zapalniczki, przywiezione z zagranicy, czy o przez działającego w charakterze specjalnego poborcy, urzędnika kontroli skarbowej na jednym z punków przejściowych granicy polsko-gdańskiej o ile chodzi o zapalniczki, przywiezione z Gdańska.

Standarty mąki pszennej i żytniej.

Okólnikiem L. D. 5. 37831/4/37 Ministerstwo Skarbu zawiadomiło Izby skarbowe i urzędy skarbowe, że od dnia 1 sierpnia br. zostają wprowadzone na krajowych giełdach zbożowo - towarowych nowe sztandarty mąki pszennej i żytniej. W szczególności dla mąki żytniej gat. 1/10 — 50 proc. gat. II 50 — 65 proc., dla mąki żytniej i razowej 0 — 95 proc. Dla mąki pszennej gat. I wyciągowa 0 — 30 proc., gat. I — 0 — 50 proc., gat. I — 0 — 0 — 65 proc., gat. II — 30 — 65 proc., gat. II — A — 50 — 65 proc., gat. III — 65 — 70 proc., wreszcie dla mąki pszennej i razowej i pastewnej 0 — 95 proc., W związku z powyższym z dniem 1 sierpnia br. przysługują ulgi podatkowe dla transakcyj giełdowych, dokonanych mąką według wyżej wyszczególnionych standartów.

Z wydawnictw.

NOWY NUMER POLITYKI GOSPODARCZEJ.

Wyszedł z druku — liczący 32 strony — numer 43/44 dwutygodnika „Polityka Gospodarcza". Numer ten zawiera artykuł wstępny p. t. „Odpowiedzialność za nieczynienie", omawiający sprawy, w których powinna być obecnie powzięta przez rząd decyzja polityczno-gospodarcza". Następnie artykuły: „Obniżenie oprocentowania wkładów". — „Tragiczny węzeł gospodarki planowej" (na przykładzie Japonii) — „Międzynarodowa Izba Handlowa za liberalizmem gospodarczym" — „Etatyzm w Polsce rozwija się pomyślnie" — Źródła siły militarnej także poza trójkątem bezpieczeństwa" — „O ideologię przemysłu przetwórczego" — „Cena żelaza" — „Holandia znosi embargo na złoto" — „Węgry płacą długi zagraniczne" — Przeciwko rewaloryzacji walut" — „Siła nabywcza a ciężary publiczno-prawne" — Spekulacja winna" Narodowo-socjalistyczny system gospodarczy" — „A jednak cykliczność jest prawem kapitalizmu".

Poza tem numer zawiera obszerny dział notatek ze świata gospodarczego oraz wyciągi z prasy zagranicznej, dotyczące aktualnych zagadnień polityczno-gospodarczych.

się do świadczenia pieniężnego w walucie zagranicznej, **nie może** być po wejściu w życie tego dekretu dozwolony wpis hipoteczny. Wynika to z art. 9 tego dekretu. (Orz. S. N. 14. I. 1936. C. II. 1438/35 Prz. Pr. 1937, poz. 47).

-o-

Zobowiązanie się dłużnika, wobec wierzyciela do zapłaty długu dolarowego według równowartości dolara w złocie, z równoczesnym zobowiązaniem się do zapłaty tego długu zamiast w dolarach we frankach szwajcarskich w złocie, lub w innej walucie równej frankowi szwajcarskiemu w złocie, podpada pod art. 4 dekretu walutowego (nieważność w tym przepisie zastrzeżona) i nie może mieć znaczenia **zobowiązania przemiennego** z art. 22 Kod. Zob. (Orz. S. N. 19. XI. 1936. S. II. 1438/36. Prz. Pr. 1937, poz. 46).

-o-

Dłużnik zobowiązany w myśl umowy do spłaty sumy dłużnej w złotych monetach dolarowych lub wg. wartości złota, zawartego w jednostce złotego dolara Stanów Zjedn., **nie zwalnia się** w całości ze swego długu przez zapłatę długu w nominalnej kwocie banknotami dolarowymi, dokonaną przed wejściem w moc dekretu walutowego z r. 1934 poz. 509 Dz. U. (Orz. S. N. 14. V. 1935, C. II. 2913/34, Prz. Pr. 1936, poz. 323).

-o-

Zastrzeżenie w skrypcie dłużnym zapłaty dolarowej sumy pożyczkowej w dolarach złotych, lub wg. równowartości dolara w stosunku do kruszcu w chwili zaciągnięcia pożyczki, **nie ma znaczenia prawnego w myśl art. 4 dekretu walutowego z r. 1934 poz. 509 Dz. U.** Natomiast zamieszczone w tym samym skrypcie alternatywne zastrzeżenie spłaty zaciągniętej pożyczki w złotych monetach polskich, **lub złotych w złocie** jest **ważne** i obowiązuje strony, gdyż nie zostało pozbawione skutków prawnych przepisem art. 4 dekretu walutowego. (Orz. S. N. 28. IV. 1936, C. II. 2893/35. Prz. Pr. 1936 poz. 322). Odmiennie Orz. 23. I. 1936 C. II. 2376/35. Prz. Pr. 1936, poz. 134).

-o-

Wedle art. 9 rozp. o wierzytelnościach w walutach zagranicznych, wpisy do ksiąg hipotecznych mogą być wnoszone tylko w walucie polskiej, co jednak nie dotyczy czynności hipotecznych dokonywanych w zakresie wpisów już ujawnionych w walutach zagranicznych, wpisów dozwolonych wedle rozporządzenia w tym względzie wydać się mającego i jakoteż czynności hipotecznych dokonywanych na podstawie aktów sądowych i notarialnych zdziałanych przed wejściem w życie tego rozporządzenia t.j. przed 7 lipca 1934. Skoro **ugoda w walucie obcej** została zawarta przed wejściem w życie rozporządzenia, to okoliczność, że **klauzulę wykonalności nadano ugodzie po wejściu w życie rozporządzenia,** jest przeszkodą do dozwolenia wpisu (Orz. S. N. C. II. 1501/36, Prz. Not. 1937 Nr. 3—4).

Skutki zapłaty długu przez dłużnika solidarnego.

Jeżeli dłużnik solidarny zapłacił za współdłużnika dług dolarowy w dolarach, to przysługuje mu do tego współdłużnika roszczenie o zapłatę pretensji także **w dolarach.** Wynika to z § 896 poaustr. kod. cyw. (art. 18 kod. zob.). Rozp. z roku 1934 poz. 509 Dz. U. ani dekret z roku 1936 poz. 249 Dz. U. nie przeszkadzają temu. (Orz. S. N. 17. XI. 1936, C. II. 1682/36, Prz. Pr. 1937, poz. 13).

PRZYJMOWANIE ŚWIADECTW TYMCZASOWYCH 4,5 PROC. WEWN. POŻYCZKI PAŃSTWOWEJ NA POKRYCIE ZALEGŁOŚCI PODATKOWYCH.

W związku ze zmianą rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 18 marca 1937 o uiszczaniu należności podatkowych papierami wartościowymi, Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że do czasu wypuszczenia oryginalnych obligacyj 4,5 proc. Wewnętrznej Pożyczki Państwowej 1937 urzędy skarbowe mają przyjmować na zaległości podatkowe świadectwa tymczasowe. Świadectwa tymczasowe podlegają wysyłce do Urzędu Długów Państwa, łącznie z innymi walorami przyjętymi na podatki w trybie postanowień instrukcyj w sprawie uiszczania należności podatkowych papierami wartościowymi. Równocześnie Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, że zasada co do przyjmowania na zaległości podatkowe li tylko walorów, zaopatrzonych we wszystkie kupony z niezapadłymi terminami płatności ma również zastosowanie w odniesieniu do obligacji 4 proc. Pożyczki Konsolidacyjnej, uzyskanych z wymiany obligacyj 6 proc. Pożyczki Narodowej, gdy przy wymianie na skutek braku właściwych kuponów przy obligacjach tej ostatniej pożyczki odcięte zostały kupony od obligacji 4 proc. Pożyczki Konsolidacyjnej.

ZWROT CŁA PRZY WYWOZIE ZAGRANICĘ JĘCZMIENIA.

Rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 3 września 1937 ogłoszone w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zwrotu cła przy wywozie zagranicę jęczmienia zarządzone zostało, że przy wywozie zagranicę, standaryzowanego jęczmienia, wytworzonego na polskim obszarze celnym, przyznaje się zwrot cła uiszczonego za sprowadzone z zagranicy i użyte do wytworzenia tego jęczmienia nawozy, materiały pomocnicze, narzędzia i maszyny w wysokości zł. 3, od 100 kg. Warunkiem przyznania zwrotu cła jest

uzyskanie w tym celu przez stronę zaświadczenia eksportowego Ministerstwa Przemyslu i Handlu. Do odprawy wywozowej za zwrotem cła jęczmienia są uprawnione wszystkie urzędy na polskim obszarze celnym. Na dowód przyznania zwrotu cła Urząd Celny dokonywujący odprawy celnej wystawi kwit wywozowy na podstawie zaświadczenia eksportowego Ministerstwa Przemysłu i Handlu po stwierdzeniu wywozu towaru zagranicę. Kwity wywozowe na okaziciela ważne są w ciągu miesiąca od daty jej wystawienia i służą do otrzymania w gotówce przyznanego zwrotu cła. Kwity wywozowe będą realizowane przez Dyrekcję Ceł, którym podlegają urzędy celne, wystawiające te kwity. Dyrekcja Ceł w Warszawie realizuje kwity wywozowe Dyrekcja Ceł w Gdańsku. Minister Przemysłu i Handlu uprawniony został rozporządzeniem do ogłaszania w Monitorze Polskim wykazy organizacyj, uprawnionych do otrzymywania i wydawania zaświadczeń eksportowych, oraz określenia sztandartu jęczmienia. Rozporządzenie weszło w życie 4 września 1937.

W SPRAWIE WAŻNOŚCI PASZPORTÓW ZAGRANICZNYCH.

Izba Przemysłowo - Handlowa w Katowicach wystąpiła o uzupełnienie instrukcji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w sprawie wydawania paszportów miesięcznych z postanowieniem, iż ważność takiego paszportu rozpoczyna się po trzech dniach od daty wystawienia, z uwagi na fakt, że osoby starające się o paszport zagraniczny zamieszkują często w miejscowościach odległych od siedziby przedstawicielstwa konsularnego państwa, do którego zamierzają wyjechać i czas starania o uzyskanie wizy wynosi przeciętnie 3 dni, ponadto załatwienie formalności dewizowych wymaga również pewnego czasu.

Ponieważ w stosunkach handlowych z zagranicą te 3 dni mogą odegrać niejednokrotnie poważną rolę, byłoby celowym uwzględnienie tego czasokresu przy wydawaniu paszportu.

Kwestia ta została pozytywnie rozwiązana, gdyż Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleciło podległym organom uwzględnianie słusznego dezyderatu sfer gospodarczych.

PODWYŻKA TARYFY TOWAROWEJ

Wobec deficytu budżetowego Ministerstwo Komunikacji rozważa podwyżkę 15% obecnej taryfy.

Podwyżka ta nie byłaby w dosłownym znaczeniu generalną, ponieważ trzeba byłoby wyłączyć wpływy uboczn (postojowe, składowe itp.) tranzyt, oraz niektóre towary w eksporcie a może nawet w przewozach wewnętrznych.

Od podwyżki Dep. Handl. - Tar. wyłączył wpływy uboczne (ok. 19. mil. zł.) i tranzyt. (ok. 26 mil. zł.). Ponadto przyjął, że przewozy na kwotę około 20 milj. zł. będą musiały być wyłączone od podwyżki lub ulec podwyżce mniejszej ze względów gospodarczych.

Co do biletów osobowych przewiduje się podwyżkę opłat za bilety odcinkowe (tygodniowe, miesięczne) na odległościach bliskich, przeprowadzając jednocześnie zniżkę opłat za te bilety na odległościach dalszych.

PRZYDZIAŁ DEWIZ DLA PRZYWOZU.

Związek Izb Przemysłowo - Handlowych wystąpił do Miniserstwa Przemysłu i Handlu z prośbą o wyjaśnienie kwestii spornych, wynikających ze stosowania ok. Komisji Dewizowej Nr. 14 oraz o wprowadzeniu uzupełnień do Insrukcji Ministerstwa na towary importowane. M. in. poruszona została kwestia zmiany wartości towaru w pozwoleniach przywozu, które obecnie wymagają każdorazowego zaświadczenia instytucji, wydającej zezwolenia, że cena fakturowa odpowiada bieżącym cenom rynkowym, Związek Izb zaproponował, by banki dewizowe otrzymały uprawnienie dostosowania pewnej znaczniejszej niż dotąd tolerancji przy przekazywaniu dewiz.

Wydawca za Krak. Stow. Kupców: Samuel Schechter. Redaktor odpow. N. Józef Haller
Drukarnia Józefa Fischera Kraków Grodzka 62. — Telefon 104-12.